

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/211/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012511
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123012511.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov Mgr. Kristíny Ferencziovej a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 11.09.2023, sp. zn. 105PP/52/2023, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 23.11.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava uznesením zo dňa 11.09.2023, sp. zn. 105PP/52/2023 rozhodol o návrhu odsúdeného A. B. o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 0T/90/2017 zo dňa 25.06.2017, trestným rozkazom Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 2T/13/2015 zo dňa 30.01.2015 a rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 2T/149/2017 zo dňa 21.03.2018 tak, že podľa § 66 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona tento návrh zamietol.

2. Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva na podanie sťažnosti. Odsúdený podanú sťažnosť písomne odôvodnil, pričom uviedol, že súd postupoval nesprávne, keď svoje rozhodnutie postavil najmä na zistení, že bol doposiaľ 13 krát súdne trestaný, teda na skutočnostiach, ktoré majú základ v období pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody. Tým porušil zásadu „ne bis in idem“. Pri hodnotení splnenia podmienok je potrebné prihliadnuť na aktuálne poznatky o osobe odsúdeného. Súdu vyčíta aj to, že neprihliada na neho ako na ľudskú osobnosť, ale iba ako na recidivistu, ktorému z tohto dôvodu sťažuje prístup k možnosti podmieneného prepustenia. Spôsob, akým súd vyhodnotil podmienky na podmienené prepustenie, bola vlastne vylúčená možnosť jeho podmieneného prepustenia, keď očakávanie vedenia riadneho života súd vylúčil tým, že bol v minulosti bol opakovane odsúdený, čo je ústavne neakceptovateľné. Súd vôbec nebral na zreteľ najlepší záujem dieťaťa, na dopad rozhodnutia na dieťa. Odsúdený tiež poukázal na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Českej republiky.

3. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokmi napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

4. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

5. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

6. Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia uvedeného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Návrh odsúdeného zamietol z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti trestu odňatia slobody) a prvú materiálu podmienku (vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie) avšak nespĺňa druhú materiálu podmienku (dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu).

7. V odôvodnení napadnutého uznesenia súd pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky uviedol, že ju pokladá ako zjavne nesplnenú. Či odsúdená osoba bude alebo nebude viesť riadny život po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody možno iba odhadovať, resp. vysloviť v tomto smere určitú prognózu, po vyhodnotení všetkých známych relevantných skutočností, ktoré sa viažu k osobe odsúdeného, pričom táto prognóza u odsúdeného, ako vyplýva z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS je menej priaznivá, keď existuje odôvodnený predpoklad, že odsúdený nepovedie na slobode riadny život a existuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Negatívny charakter má predovšetkým správanie a konanie odsúdeného na slobode. Z obsahu spisu je totiž zrejme, že odsúdený bol doposiaľ 13-krát súdne trestaný, bol opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, čomu napokon zodpovedá i pôvodné zaradenie odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Na uvedenom skutkovom i právnom závere sa nič nezmenilo, napriek tomu, že okresný súd vo vzťahu k odsúdenému neskôr rozhodol o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody, t. j. preradením odsúdeného do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Povaha trestných činov spáchaných odsúdeným, pre ktoré je aktuálne vo výkone trestu a z nich vyplývajúce okolnosti charakterizujúce odsúdeného ako osobu so sklonom k opakovanému páchaniu trestných činov, spolu so závermi hodnotenia odôvodňujú záver o existencii vysokého rizika jeho recidívy. Možno teda konštatovať, že nebol ešte dosiahnutý taký stupeň jeho nápravy, že by sa zbavil práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré viedli u odsúdeného k opakovanému páchaniu trestných činov, a preto aktuálne nie je splnený ani predpoklad vedenia riadneho života na slobode. Obava z rizika recidívy, teda opakovaného páchania trestnej činnosti odsúdeným, je zvýraznená aj tou skutočnosťou, že pôvodne vykonával súbežne a osobitne tri tresty odňatia slobody za štyri trestné činy (jeden zločin a tri prečiny), o ktorých rozhodoval príslušný okresný súd v troch samostatných trestných konaniach.

8. Preskúmaním konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia sťažnostný súd zistil, že toto bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul procesné strany, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Trestného poriadku.

9. Pokiaľ ide o správnosť napadnutého výroku, sťažnostný súd je názoru, že skutočnosti uvedené v napadnutom uznesení neumožňujú v prípade odsúdeného vyhovieť jeho návrhu na podmiennečné prepustenie. Zistenia a závery, ktoré v odôvodnení napadnutého uznesenia uvádza prvostupňový súd, a ktoré sú uvedené v tomto uznesení v bode 7, považuje sťažnostný súd za relevantné, ktoré sú rozhodujúce pre vyvodenie záveru o tom, či čiastočný výkon trestu odňatia slobody splnil svoj účel do tej miery, aby bolo možné rozhodnúť o tom, že odsúdený nebude vo výkone tohto trestu odňatia slobody naďalej pokračovať.

10. Sťažnostný súd pre zvýraznenie správnosti úvah prvostupňového súdu opakuje, že pokiaľ ide o nesplnenie druhej materiálnej podmienky na podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, je potrebné brať do úvahy aj trestnú minulosť odsúdeného, ktorý bol viackrát súdne trestaný, pričom ani predchádzajúce odsúdenia ani uložené tresty na odsúdeného zjavne nemali požadovaný preventívny a resocializačný účinok, keďže mu nebránili v ďalšom páchaní úmyselnej trestnej činnosti. Inštitút podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je v zásade výnimkou z pravidla, že odsúdená osoba má vykonať trest odňatia slobody, ktorý jej bol súdom uložený, a preto zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol odsúdený automaticky prepustený po vykonaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. V tomto prípade trestná minulosť a osobnosť odsúdeného právom vyvoláva zreteľnú obavu z recidívy jeho protiprávneho správania sa v prípade jeho podmiennečného prepustenia.

11. Odsúdený má pravdu, keď uvádza, že jeho predchádzajúce odsúdenia ho nemôžu automaticky vyradiť z možnosti podmiennečného prepustenia. Trestný zákon neobsahuje ustanovenie, ktoré by vylučovalo opakovane súdne trestané osoby z možnosti podmiennečného prepustenia. Na druhej strane však rovnako platí, že predchádzajúce správanie sa osoby, ktorá žiada o podmiennečné prepustenie, má dôležitý význam pre vytvorenie prognózy jeho budúceho správania po prípadnom

podmienečnom prepustení. Veľký počet predchádzajúcich odsúdení svedčí o negatívnom postoji odsúdeného k povinnosti dodržiavať právne normy a o malom rešpekte pred trestnoprávnymi sankciami, ktoré mu pri opakovanom páchaní trestnej činnosti hrozia. Odsúdený sa opakovane dostával do výkonov trestov odňatia slobody v relatívne krátkom časovom období za sebou, čo svedčí o tom, že predchádzajúce tresty nemali na neho pozitívny východný účinok. Navyše, charakter jeho trestnej činnosti, za ktorú je aktuálne vo výkone trestu odňatia slobody, je podstatne závažnejší ako jeho predchádzajúce odsúdenia, ktoré boli v prevažnej miere za menej závažnú majetkovú trestnú činnosť (aktuálne vykonáva trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov za zločin podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona). Uvedené skutočnosti a závery, ktoré z nich vyplývajú, majú potom rozhodujúci význam pre rozhodnutie o tom, že od odsúdeného sa neďa reálne očakávať, že po podmienečnom prepustení povedie riadny život. Tento záver teda nevychádza iba zo zistenia, že bol v minulosti už súdne trestaný, ale z racionálneho zhodnotenia objektívnych faktov. Odsúdený neuviedol ani vo svojom písomnom návrhu na podmienečné prepustenie, ani pri svojom vypočutí na verejnom zasadnutí také skutočnosti, ktoré by svedčali o zmene jeho postoja k jeho doterajšiemu životu, prakticky neuviedol nič k tomu, ako si predstavuje svoj život po podmienečnom prepustení.

12. Správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, v tomto prípade bezproblémové, nemusí byť rozhodujúce pre stanovenie budúcej prognózy jeho správania sa na slobode. Schopnosť plniť všetky režimové opatrenia, stanovené v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody, nemusia vždy svedčať o zmene v jeho správaní a myslení, ale môžu byť prejavom schopnosti prispôbiť sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody. V prípade odsúdeného je podstatné, že vo výkone trestu odňatia slobody bol v minulosti už viackrát. Z odpisu z registra trestov možno zistiť, že pred nástupom výkonov trestov, ohľadne ktorých žiada o podmienečné prepustenie, vykonal tresty odňatia slobody v rokoch 2004, 2006, 2007, 2012 (trest v trvaní 2 roky 6 mesiacov). V jeho prípade je preto možné hodnotiť jeho správanie tak, že na výkon trestu odňatia slobody je zvyknutý, má s ním skúsenosti a dokáže sa mu prispôbiť.

13. S poukazom na vyššie uvedené, sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.